

S.U.A. ȘI ALIAȚII SĂI ÎN CRIZA DIN GOLF

Căpitan PETRE OPRIȘ
REVISTA DE ISTORIE MILITARĂ

Invadarea Kuweitului de către armata irakiană, în urmă cu 10 ani, a luat prin surprindere și a șocat opinia publică mondială. Unul dintre marii producători de petrol ai lumii a fost ocupat în câteva ore și anexat de Irak. Bagdadul, care depusese eforturi militare și financiare susținute în timpul războiului dus împotriva Iranului – conflict încheiat nedecis în anul 1988 –, a încercat să își rezolve litigiile financiare și teritoriale cu micul stat vecin prin forța armelor.

Confruntată cu această criză politică majoră, administrația Statelor Unite a hotărât trimiterea imediată a Forței de Reacție Rapidă a S.U.A. în Arabia Saudită, unitățile americane fiind gata de luptă pe teritoriul saudit la 7 august 1990, la doar cinci zile de la invazia irakiană în Kuweit.

Care au fost motivele ce au determinat intervenția Statelor Unite în Golful Persic?

În primul rând, este vorba de interesul economic al administrației americane față de zona respectivă. Accesul Statelor Unite și al aliaților săi la sursele de petrol din Orientul Mijlociu era serios amenințat de agresiunea irakiană. Pe de altă parte, interesul constant manifestat de administrațiile americane pentru soarta Israelului nu poate fi neglijat în abordarea problemelor politice din regiune. Armonizarea politicii externe promovate de Casa Albă cu cea a aliaților săi tradiționali din zonă - Israelul și Arabia Saudită -, aflați într-un conflict politic, religios și economic de multă vreme, a constituit o provocare pentru diplomația americană. Aceasta a reușit realizarea unei apropieri politice necesare pentru formarea unei coaliții antiirakiene puternice.

Obligațiile Statelor Unite asumate față de statele Alianței Nord-Atlantice și Japonia au constituit, de asemenea, puncte importante pe care diplomația americană a fost nevoită să le abordeze, în efortul de a constitui un front comun împotriva Irakului. Deși atât statele europene occidentale, cât și Japonia erau interesate să-și apere pozițiile lor economice din zonă, administrația americană nu a forțat nota pentru a le impune acestora să participe direct la intervenția militară din Golf împotriva Irakului. Această poziție a stârnit reacții diverse în Congresul american, mergându-se de la susținerea poziției adoptate de Casa Albă până la criticarea vehementă a acesteia de către cei care considerau că nu trebuie apărate interesele Japoniei și Europei Occidentale în zona Golfului cu ajutorul trupelor americane. Criticii administrației Bush considerau că aliații occidentali trebuie să se implice direct în apărarea propriilor interese, afectate de invazia irakiană. Au fost înregistrate numeroase declarații dure ale congresmenilor americani, fapt ce a dus la o tensionare a relațiilor dintre Casa Albă și europeni, precum și la crearea în cadrul națiunii americane a unui curent de opinie nefavorabil statelor vest-europene și Japoniei. Răspunsurile partenerilor Statelor Unite nu au întârziat să apară, într-o formă mai mult sau mai puțin voalată.

Intervenția energetică a președintelui Bush a pus capăt pentru moment reproșurilor reciproce, dar, privind în perspectiva alegerilor prezidențiale din 1992, se poate concluziona că George Bush a pierdut în acel moment cursa pentru un nou mandat la Casa Albă. Pe de altă parte, președintele a reușit să-și impună propria sa viziune în legătură cu rolul primordial pe care-l dețin Statele Unite în relațiile internaționale contemporane. S-a dorit obținerea unui sprijin politic din partea aliaților, ținându-se cont de posibilitățile limitate ale acestora, și acesta a fost acordat în condiții satisfăcătoare.

Ezitățile aliaților s-au datorat, pe de o parte, propriilor slăbiciuni politice și militare - în comparație cu potențialul american - și percepției că Statele Unite încearcă să-și întărească hegemonia mondială, afectându-le interesele. Participarea forțelor militare aliate la operațiunile din Golf a contat mai mult ca gest politic decât ca forță importantă care să acționeze pe câmpul de luptă. Pentagonul a condus "da capo al fine" operațiunile militare din Golf ale Forței multinaționale și nu a cedat nici un moment întâietatea sa la nivel strategic. Doar la nivel tactic au fost acceptate unele compromisuri simbolice, fără a se pune în pericol scopul final al acțiunii militare aliate: infanteria marină americană s-a oprit la porțile capitalei Kuweit-City, permițând trupelor arabe din Forța multinațională să o elibereze. Practic, trupele irakiene erau retrase din oraș în acel moment.

Casa Albă a căutat, însă, să obțină din partea aliaților numeroase contribuții financiare pentru a acoperi cheltuielile Forței multinaționale, într-o perioadă în care George Bush se confrunța cu puternice presiuni bugetare. Acțiunea administrației americane a calmat într-o oarecare măsură disensiunile din Capitoliu, însă taxele impuse de noua conjunctură au continuat să împovăreze bugetul și au ajuns chiar la apogeu, fapt ce a permis Partidului democrat să câștige, în noiembrie 1990, majoritatea locurilor din Congres. Preocupat de supravegherea crizei din Golf, câștigând autoritatea necesară pentru folosirea forței și conducerea ostilităților, președintele Bush nu a putut corecta efectele produse de criza din Golf pe plan intern, în Statele Unite, fapt ce a condus la eșecul campaniei sale prezidențiale din 1992.

Germania și Japonia, aliații cei mai bogați ai S.U.A., nu au avut o contribuție diplomatică semnificativă în rezolvarea crizei. Chiar și contribuțiile lor financiare considerabile au fost mai degrabă "impuse" de administrația americană decât oferite prin propriul lor acord. Fondurile respective erau acordate cu condiția respectării unor prevederi clare referitoare la utilizarea lor; mai târziu, sumele alocate au fost reduse la minimum, folosindu-se ca subterfugiu nivelul ratei de schimb al monedelor naționale și analizându-se critic costurile reale ale operațiunilor din Golf suportate de bugetul federal al Statelor Unite. Reticența manifestată de Germania și Japonia se explică prin faptul că, pentru Bonn și Tokio, nu avea o mare importanță cine controlează petrolul kuweitian atâta timp cât urmau a fi disponibile suficiente produse petroliere la un preț acceptabil, în anumite circumstanțe politice. Era însă foarte clar că cele două state nu vor accepta politica dictatorului irakian, care urmărea să dețină controlul absolut asupra surselor de petrol kuweitiene. Legătura economicului cu politica acestor state avea anumite limite, precizate clar, și susținerea Forței multinaționale de către Germania și Japonia nu a constituit un

capriciu sau o obligație asumată printr-un act internațional încheiat înainte de invazia irakiană.

Statele Unite au evitat să facă presiuni deosebite asupra Germaniei și Japoniei, permițându-le să amâne pentru un timp nedefinit plata sumelor promise. Creșterea ulterioară a valorii dolarului pe piața mondială a provocat numeroase discuții. Administrația americană a solicitat ca ajutoarele financiare să se efectueze în dolari americani, fapt ce implica alocarea unor sume în monedă națională - mărci germane, respectiv yeni - mult mai mari decât cele preconizate de guvernele de la Bonn și Tokio. Japonia a declarat simplu că va plăti sumele promise în yeni, respectând paritatea existentă între moneda japoneză și cea americană la momentul ofertei acestui ajutor financiar. Bonnul, confruntat cu puternice presiuni bugetare generate de reunificarea celor două state germane, a acceptat să plătească în dolari americani, dar a adresat administrației de la Washington o cerere pentru detalierea cheltuielilor suportate de Statele Unite în timpul conflictului din Golf. În martie 1991, cancelarul german Helmut Kohl l-a trimis la Washington pe ministrul său de finanțe Theo Waigel, pentru a obține registrul cu decontul cheltuielilor pe care-l solicitase în prealabil, însă ministrul german a primit din partea administrației americane "doar răspunsuri foarte generale la întrebări de detaliu"¹, răspunsuri ce urmau să fie completate cu mai multe informații concrete "cât de repede va fi posibil"². Mass-media internațională a speculat acest lucru și a căutat să afle dacă S.U.A. au urmărit să obțină un oarecare profit financiar din achitarea notelor de plată de către aliații săi - întrebându-se dacă sumele promise erau destinate doar pentru acoperirea cheltuielilor americane efectuate în Golf.

Un factor care a influențat semnificativ atitudinea guvernelor de la Bonn și Tokio a fost experiența reabilitării politice după dureroasa umilire și înfrângere din cel de-al doilea război mondial. Ambele state au încurajat folosirea forței împotriva trupelor irakiene, însă cu precauție, căci ele erau angajate, de asemenea, în susținerea unui sistem defensiv construit minuțios în perioada Războiului rece. Mai mult decât atât, societatea germană și cea japoneză și-au însușit, după 1945, etica nonviolentei. De aceea, nu surprinde faptul că un mare segment al populației din cele două țări dorește să fie scutit de participarea la orice tip de război. Dar confortul moral al acestui pacifism nu poate să absolve pe nimeni de obligația de a menține pacea lumii. În problema crizei din Golf, Statele Unite și-au asumat rolul de a acționa și în locul Germaniei și Japoniei, iar aceste state au plătit, ca în orice afacere obișnuită, pentru serviciile efectuate. În cazul în care Statele Unite nu ar fi intervenit în Golf, aliații europeni și Japonia ar fi trebuit, probabil, să alcătuiască propriul lor plan și ar fi fost nevoie să se stabilească o strategie de acomodare. Prezența dominatoare a S.U.A. a rezolvat rapid problema și aliații au acceptat această soluție și consecințele războiului din Golf.

Conflictul militar din Orientul Mijlociu a fost văzut de mulți analiști ca un război al lui George Bush împotriva lui Saddam Hussein, în care președintele american a fost, în mod clar, cel care a declanșat concomitent pregătirile militare și diplomatice pentru lansarea unui "război just". Organizația Națiunilor Unite a avut rolul de a găsi pentru Casa Albă forma legală necesară pentru justificarea operațiunilor militare americane. Această

viziune a dominat imaginația unei bune părți a lumii creștine și, mai ales, islamice, și a alimentat starea de spirit antirăzboinică. Chiar guvernele din Europa occidentală și Japonia s-au confruntat cu numeroase acțiuni pacifiste, marcând viața politică din țările respective. Societatea civilă vest-europeană a dorit mereu să inițieze un dialog cu Saddam Hussein și a continuat să lanseze apeluri liderului irakian, deși primea refuzuri de la Bagdad. La începutul toamnei anului 1990, la inițiativa Germaniei, Franței și Italiei, Comunitatea Europeană a trimis mesaje repetate la Bagdad pentru rezolvarea problemei Kuweitului și a celei palestinienilor - Yasser Arafat fiind la acea vreme un susținător fervent al dictatorului irakian - , fără să se obțină însă vreun rezultat. Cu cât trecea timpul, liderul irakian renunța tot mai mult la opiniile sale publice privind neimplicarea europenilor - considerați inițial drept constructivi - în susținerea politicii americane. În ianuarie 1991, Saddam Hussein și-a exprimat chiar disprețul față de europeni, numindu-i "lacheii Americii"³.

Occidentalii au încercat prin inițierea de dialoguri să prevină declanșarea unui război, deși aveau o repulsie instinctivă față de dictatorul irakian. Doar guvernul Marii Britanii și, parțial, cel al Franței au avut o atitudine fundamental diferită față de regimul de la Bagdad, comparativ cu guvernele celorlalte state ale Europei. Perspectiva strategică britanică s-a pliat perfect la politica administrației Statelor Unite. Totodată, s-a întărit convingerea că aceste relații trebuie menținute chiar dacă există unele planuri - socotite de britanici superficiale, ambițioase - de constituire a unui sistem defensiv al statelor vest-europene, care ar exclude prezența S.U.A. din rândurile sale.

Atitudinea războinică adoptată de Londra nu a fost privită cu simpatie de partenerii săi vest-europeni și acest aspect a fost relevat de mass-media occidentală. A ieșit în evidență poziția guvernului belgian, care a refuzat să aprobe livrarea de muniții către corpul expediționar britanic dislocat în Golf, precum și aprecierea ministrului de externe belgian Mark Eyskens, care considera "belicoasă" atitudinea Marii Britanii față de criza din Golf. Răspunsul părții engleze nu a întârziat să apară, Londra apreciind ca "rușinoasă" poziția adoptată de administrația belgiană⁴. În privința țărilor nordice europene, acestea și-au menținut, în timpul crizei din Golf, poziția lor tradițională de sprijinire a Israelului, iar trei dintre acestea - Danemarca, Norvegia și Suedia - au trimis efective simbolice în cadrul Forței multinaționale.

Tensiunile apărute între partenerii vest-europeni datorită abordării diferite a crizei din Golf nu au condus, însă, la blocarea Alianței Nord-Atlantice. N.A.T.O. s-a constituit ca un organism militar destinat "îndiguirii" comunismului în Europa, Statele Unite ale Americii având rolul de lider al acestei alianțe politico-militare. În anul 1990, în condițiile încheierii Războiului rece și invadării Kuweitului de către trupele irakiene, Alianța Nord-Atlantică a acționat împotriva Irakului fără să mai respecte prevederile inițiale ale Tratatului de la Washington (4 aprilie 1949). Era, într-adevăr, dificil să se prevadă în 1949 faptul că N.A.T.O. va fi pus în situația să se angajeze într-un conflict militar împotriva unui stat din Orientul Mijlociu care nu era și nu avea cum să devină comunist. Cu toate acestea, efectivele și echipamentul militar al N.A.T.O. din Europa au avut un rol esențial în operațiunile militare "Scutul Deșertului" și "Furtună în Deșert". Grosul forțelor N.A.T.O.

dislocate în Golf a fost format de unități americane aflate în Europa, însă acestea nu au acționat sub steagul N.A.T.O. și s-au integrat în Forța multinațională.

Destinderea relațiilor dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite de la sfârșitul anilor '80 a condus, în cele din urmă, la prăbușirea regimurilor comuniste din Europa Centrală și de Est și la reunificarea Germaniei. Sfârșitul Războiului rece nu a însemnat, însă, și încheierea eforturilor diplomatice menite să asigure pacea în Europa. Astfel, a fost analizată situația Germaniei în noul context politic european și s-au purtat numeroase discuții referitoare la retragerea trupelor sovietice din Germania de Est, la garantarea frontierei germano-polone pe Oder-Neisse, precum și la noul statut politic al Germaniei. În cursul reuniunii de la Londra a șefilor de stat și de guvern, din 6 iulie 1990, președintele U.R.S.S., Mihail Gorbaciov, a acceptat participarea Germaniei unite la N.A.T.O.⁵ Ca o consecință imediată a declarației sovietice, secretarul general al N.A.T.O., Manfred Woerner, a efectuat, în perioada 13-17 iulie 1990, o vizită oficială la Moscova, unde a purtat numeroase discuții cu persoane oficiale sovietice și a încercat să risipească reticenta manifestată de acestea în privința integrării Germaniei unite în structurile N.A.T.O.

Pe acest fond al problemelor cu care se confrunta Europa în vara anului 1990 a apărut, extrem de surprinzător, conflictul din Golf. Problemele Alianței Nord-Atlantice în Europa erau departe de a fi rezolvate. Negocierile referitoare la efectuarea unei dezarmări generale în Europa erau aproape finalizate și urmau să fie puse în practică, trupele sovietice se retrăgeau treptat din Germania de Est, dar nimeni nu putea garanta atunci faptul că acordurile realizate vor fi respectate. Statele membre N.A.T.O. și cele care aderaseră la Tratatul de la Varșovia au acceptat plafoanele militare convenite în cadrul negocierilor de la Viena și s-au angajat să realizeze dezarmarea europeană. Operațiunea militară irakiană din 2 august 1990 a determinat însă Alianța Nord-Atlantică să adauge pe lista sa de priorități încă o problemă ce trebuia soluționată rapid, concomitent cu cele din Europa.

La reuniunea extraordinară a miniștrilor afacerilor externe ai statelor membre ale N.A.T.O., desfășurată în cadrul Consiliului Nord Atlantic la 10 august 1990, a fost evaluată situația creată în zona Golfului Persic⁶. Nouă dintre statele membre ale Uniunii Europene au participat, la 4 septembrie 1990, la o reuniune care a avut drept scop să găsească modalitățile necesare pentru coordonarea operațiunilor lor navale în Golf după introducerea embargoului internațional contra Irakului. Reprezentanții acestor state s-au pronunțat atunci pentru trimiterea de forțe militare în zona Golfului. Consultări pe aceeași temă în cadrul Consiliului Nord Atlantic au avut loc și la 7 septembrie 1990. S-a încercat astfel armonizarea politicilor statelor membre N.A.T.O. și confirmarea angajamentului deschis al acestora în favoarea aplicării rezoluțiilor Națiunilor Unite referitoare la această criză⁷.

Cu ocazia noii reuniuni extraordinare a Consiliului Nord Atlantic, în cadrul sesiunii ministeriale desfășurate la 10 septembrie 1990, secretarul de stat american James Baker a prezentat o informare omologilor săi din Alianță despre rezultatele întâlnirii la nivel înalt sovieto-americane din 9 septembrie. În timpul întrevederii, președinții celor două mari puteri au afirmat că există o unitate de vederi în privința crizei din Golf⁸.

După adoptarea Rezoluției nr. 678 de către Națiunile Unite la 29 noiembrie 1990, prin care se autoriza utilizarea forței împotriva Irakului după 15 ianuarie 1991 dacă acesta nu-și retrăgea trupele din Kuwait, miniștrii apărării ai statelor membre N.A.T.O. s-au întâlnit la Bruxelles în zilele de 6 și 7 decembrie 1990 pentru a participa la ședințele Comitetului de planificare a apărării și Grupului de planificare nucleară. Totodată, au fost examinate planul noii Concepții strategice a N.A.T.O. și alte inițiative necesare pentru adaptarea forțelor Alianței Nord-Atlantice la noul context strategic din Europa.

Pentru analizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește realizarea obiectivelor incluse în Declarația de la Londra din iulie 1990, la Bruxelles a avut loc în perioada 17-18 decembrie 1990 reuniunea Consiliului Nord Atlantic în cadrul sesiunii ministeriale. La finalul discuțiilor a fost adoptată și o declarație comună care sublinia, încă o dată, hotărârea N.A.T.O. de a susține aplicarea măsurilor decise de O.N.U. Această hotărâre a fost concretizată la 2 ianuarie 1991, când s-a anunțat că a fost aprobată trimiterea a 42 de avioane, aparținând Forței mobile a Comandamentului Aliat pentru Europa al N.A.T.O., pentru executarea de misiuni operaționale în sud-estul Turciei. Germania, Belgia și Italia au fost de acord cu această decizie și au pus la dispoziție avioanele solicitate.

Pentru descurajarea oricărei acțiuni militare irakiene îndreptată împotriva Arabiei Saudite și pentru aplicarea sancțiunilor O.N.U. au fost aduse în zona Golfului, încă din luna august, forțe militare americane. Flota a VI-a americană a fost, de asemenea, dislocată din Marea Mediterană, unde își avea bazele permanente, și a fost trimisă în Golf. La 8 noiembrie 1990, președintele Bush a anunțat trimiterea în Arabia Saudită a 150000 de militari americani, care s-au alăturat forțelor americane existente deja în zonă⁹. Două zile mai târziu, secretarul de stat al Apărării, Richard Cheney, anunța că nu va proceda la schimbarea periodică a efectivelor militare americane trimise în Golf, acestea primind misiunea de a constrânge în caz de necesitate Irakul să-și retragă trupele din Kuwait¹⁰. Practic, această decizie a condus la creșterea efectivelor militare americane angajate în operațiunea "Scutul Deșertului". Secretarul de stat al Statelor Unite James Baker a explicat ministrului de externe sovietic E. Șevardnadze motivele care au condus la aplicarea acestei măsuri în cadrul întrevederii bilaterale de la 9 noiembrie 1990. Diplomatul american a respins atunci posibilitatea acceptării unei "soluții parțiale" pentru rezolvarea crizei din Golf, în timp ce diplomatul sovietic a admis că "nu se exclude complet posibilitatea folosirii forței împotriva Irakului"¹¹.

În aceste condiții, mai multe state membre N.A.T.O. au anunțat că vor trimite forțe militare, fie ele și simbolice, în Golf. Astfel, Marea Britanie și Franța au furnizat forțe terestre, navale și aeriene, Belgia, Canada, Germania și Italia au trimis unități de aviație, ultimele două state menționate participând și cu nave de sprijin pentru efectuarea operațiunilor de deminare. Portugalia a contribuit la efectuarea unor transporturi maritime pentru sprijinirea Forței multinaționale, iar Spania a trimis în zona Golfului nave militare care să sprijine procesul de aplicare a sancțiunilor O.N.U. Madridul și-a exprimat însă intenția de a nu participa direct la ofensiva împotriva Irakului, nici chiar în cazul în care un stat membru al N.A.T.O. - Turcia - ar fi fost atacat. Decizia guvernului spaniol de a

permite decolarea de la Sevilla, la 2 februarie 1991, a avioanelor americane B-52 pentru bombardarea trupelor irakiene a constituit o palidă compensare¹².

Deoarece exista posibilitatea extinderii conflictului din Golf spre vest, Bagdadul încercând să provoace angajarea în război a forțelor militare israeliene. Pentru că dispozitivul de luptă al N.A.T.O. din Marea Mediterană era considerabil slăbit prin plecarea Flotei a VI-a americane, Statul Major Militar al N.A.T.O. a dispus întărirea Forței Navale de Intervenție a N.A.T.O. din Marea Mediterană (NAVOCFORMED) cu unități din compunerea forțelor navale ale Marii Britanii, Germaniei, Italiei, Greciei și Norvegiei. S-a asigurat, astfel, protecția maritimă în estul Mediteranei, începând cu 18 ianuarie 1991. La 20 ianuarie, Statele Unite au dispus trimiterea în aceeași zonă a portavionului său "Independence", pentru a se asigura acoperirea aeriană a forțelor navale N.A.T.O. din estul Mediteranei și a Israelului - în cooperare cu forțele aeriene israeliene -, iar portavionul "America" al Marinei S.U.A., aflat în Mediterana, a primit ordin să se deplaseze în nordul Mării Roșii. De asemenea, în cursul lunii ianuarie 1991, portavionul britanic "Ark Royal" a ajuns în Marea Mediterană. Germania a trimis pentru întărirea NAVOCFORMED unități navale destinate deminării. Aceste nave au participat și la operațiunile de deminare din Golful Persic după încheierea ostilităților din zonă¹³.

Marea Britanie a furnizat pentru coaliția antiirakiană 35 000 de militari, majoritatea voluntari. Cu toate acestea, Statul Major britanic s-a confruntat cu un deficit de efective la mai multe unități, mai ales la cele care se bazau masiv pe rezerviști - în special la cele de artilerie. O divizie blindată britanică, formată din două brigăzi plus suportul logistic, a fost angajată în Golf. Aproape jumătate din efectivele acestei divizii proveneau de la Brigada 8, subordonată Armatei Britanice de la Rin (BAOR) - aflată pe teritoriul vest-german¹⁴. De asemenea, avioane de luptă aparținând Forțelor Regale Britanice au participat la operațiunile militare împotriva Irakului, iar guvernul de la Londra a permis, la începutul lunii februarie 1991, avioanelor de bombardament americane B-52 să utilizeze baza aeriană Faiford din provincia Gloucester pentru a întreprinde atacuri împotriva principalelor grupări de forțe din sud-estul Irakului.

La 6 februarie 1991, Pentagonul a anunțat decizia sa de a transfera 120 de vehicule blindate M-88 de la bazele americane din Germania în zona Golfului. Prin măsuri de acest gen, luate de Pentagon în perioada august 1990-februarie 1991, potențialul militar al N.A.T.O. în Europa a scăzut și, în timp ce aproape jumătate din trupele americane și britanice cu bazele în Germania au fost trimise în Arabia Saudită, circa 350 000 de militari sovietici mai staționau la sfârșitul lunii ianuarie 1991 în Germania de Est. De aceea, Bonnul a întreprins demersuri la Moscova pentru a determina grăbirea retragerii armatei sovietice de pe teritoriul german¹⁵.

Franța a fost extrem de reținută în ceea ce privește angajarea trupelor sale în conflictul din Golf. Acest lucru se datorează intereselor politice manifestate de Paris față de lumea maghrebiană. Angajarea Parisului în procesul de pace din Orientul Mijlociu presupunea găsirea unei "soluții franceze" la criză, încercându-se impunerea acesteia pe cale diplomatică, fără să se piardă din vedere componenta militară a acțiunii. Prezența dominantă a Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu a estompat însă elanul

francez. Sentimentele antiamericane manifestate de o parte a societății franceze s-au intensificat în acel moment atât datorită existenței în Franța a unui număr mare de cetățeni de origine arabă, cât și ca urmare a accentuării sentimentului de frustrare la francezii care contestau rolul de lider al lumii deținut de Statele Unite. Guvernauții francezi au căutat să menajeze orgoliile rănite ale conaționalilor săi și, totodată, să joace un rol important în soluționarea crizei, chiar dacă trebuia să urmeze linia politică generală impusă de Casa Albă. În acest sens, Parisul a fost de acord să trimită în zona Golfului 17 000 de militari sub comanda generalului Michel Roguejeoffre, care să se alăture coaliției antiirakiene. Divizia 6 "Daguet", comandată de generalul Mouscardes, a fost subordonată Corpului 7 american și, în prima linie a acestei divizii, au fost dispuse cele trei companii de legionari din Regimentul 6 Străin, de geniu¹⁶. De asemenea, s-au dislocat în Arabia Saudită Regimentul 2 Străin, de parașutiști, precum și o forță aeriană sub comanda generalului Claude Solanet¹⁷. Avioanele de luptă "Jaguar" și "Mirage", incluse în forța aeriană franceză de intervenție în Golf, proveneau de la Baza aeriană 136 de la Toul și au ajuns în zona de conflict în prima jumătate a lunii octombrie 1990¹⁸. Pierre Joxe, ministrul apărării al Franței, a hotărât, de asemenea, trimiterea unei forțe militare maritime în Golf și a decis, la 6 februarie 1991, să pună la dispoziția coaliției antiirakiene bazele aeriene de la Mont-de-Mersen și Avord, aflate în sudul Franței, în vederea executării unor zboruri de recunoaștere de către avioane americane U-2 .

Contrastul dintre politica fermă promovată în anii '80 de Statele Unite și aliații săi față de regimurile comuniste din Europa de Est și toleranța politică manifestată în relațiile cu regimurile autocrate din Orientul Mijlociu, cu monarhiile tradiționale și cu republicile naționaliste din zonă, a fost evident. La rândul său, Uniunea Sovietică a realizat un sistem de relații politice identic, sprijinind regimurile "democratice naționale" și "orientarea socialistă" din Irak, Siria, Libia, Yemenul de Sud și Egipt. Saddam Hussein a analizat cu siguranță evenimentele politice majore produse în Europa de Est la sfârșitul anului 1989 și poate că s-a temut de o posibilă intensificare a presiunilor exercitate de Casa Albă asupra propriului său regim autocrat. De aceea este posibil să fi inițiat ocuparea Kuweitului, sporindu-și în mod simțitor și forța economică și poziția geostrategică. Spera, probabil, că acțiunea sa rapidă va fi acceptată în cele din urmă de marile puteri, însă s-a înșelat.

Pe de altă parte, mecanismul politico-militar al N.A.T.O., în care factorul primordial este cel american, s-a dovedit bine pus la punct și eficient. Chiar dacă în estul Germaniei se mai aflau unități militare sovietice, hotărârea luată de Casa Albă de a implica Alianța Nord-Atlantică în conflictul din Golf a fost cea mai bună soluție.

NOTE:

1. Michael Brenner, *The Alliance: a post-mortem Gulf*, în *International Affairs*, The Royal Institute of International Affairs - Cambridge University Press, octombrie 1991, vol. 67, nr. 4, p. 675.

2. *Ibidem*.

3. *Ibidem*, p. 672.

4. Dan Niță, *Poziția principalelor state și organizații internaționale față de criza și conflictul din Golf*, în *Războiul din Golf. Studiu politico-militar* (în continuare: *Războiul din Golf*), coordonatori: gl. mr. Ion Safta, col. dr. Gh. Arădăvoaicei, lt. col. Ilie Tănase, Institutul de Istorie și Teorie Militară, Editura Militară, București, 1991, p. 48.

5. *Manuel de L'OTAN*, OTAN-Bureau de l'information et de la presse, Bruxelles, 1995, p. 355.

6. *Ibidem*.

7. *Ibidem*.

8. *Ibidem*.

9. Janice Gross Stein, *Intimidation and Compulsion in Gulf, 1990-1991*, în „International Security”, Center For Science And International Affairs - Harvard University, vol. 17, nr. 2, p. 162.

10. *Ibidem*.

11. Mr. Neculai Galeriu, Dan Niță, *Acțiuni politico-diplomatice pentru soluționarea crizei Golfului*, în *Războiul din Golf*, p. 62.

12. "Paris Match", nr. 2178 din 21 februarie 1991.

13. Cpt. R 3 Aurel Tănase, *Acțiunile de luptă navale*, în *Războiul din Golf*, p. 153.

14. *The Military Balance 1991-1992*, The International Institute for Strategic Studies, Oxford, toamna 1991, p. 15.

15. "Paris Match", nr. 2178 din 21 februarie 1991.

16. *Ibidem*, nr. 2176 din 7 februarie 1991.

17. Lt. col. Gheorghe Silea, Dan Niță, *Efectivele și tehnica militară angajate în conflict. Raportul de forțe*, în *Războiul din Golf*, p. 95.

18. "Paris Match", nr. 2176 din 7 februarie 1991.

Articol publicat în „Revista de Istorie Militară” nr. 5 – 6 (63 – 64)/2000, p. 54 – 61.